

УДК 811.111'246.1:664-027.22:793.7

Бойко Ганна Анатоліївна,
старший викладач кафедри іноземних мов
професійного спрямування,
Національний університет харчових технологій, м. Київ
anaboyko84@gmail.com

ДІЛОВА ГРА У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті представлено завдання для ділових ігор, розроблені з метою формування професійно орієнтованої монологічної компетентності в монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій.

Ключові слова: майбутні фахівці з харчових технологій, ділова гра, професійно орієнтована англomовна компетентність, монологічне мовлення.

Бойко Анна Анатольевна,
старший преподаватель кафедры иностранных языков
профессионального направления
Национальный университет пищевых технологий, г. Киев
anaboyko84@gmail.com

ДЕЛОВАЯ ИГРА В ФОРМИРОВАНИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАННОЙ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В МОНОЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ У БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ПИЩЕВЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ

В статье представлены задания для деловых игр, разработанные с целью формирования профессионально ориентированной англоязычной компетентности в монологической речи у будущих специалистов по пищевым технологиям.

Ключевые слова: будущие специалисты по пищевым технологиям, деловая игра, профессионально ориентированная англоязычная компетентность, монологическая речь.

Boiko, Hanna,
Senior Lecturer of the Department
Of Foreign Languages for occupational Purposes,
National university of Food Technologies, Kyiv

BUSINESS GAME FOR BUILDING OF PRE-SERVICE FOOD TECHNOLOGIEST'S SPEECH PRODUCTION COMPETENCE

The paper presents the English activities for business games for building pre-service food technologist's speech production competence.

Key words: pre-service food technologists, business game, speech production competence.

Постановка проблеми. Конкуентоспроможність фахівця на ринку праці залежить від якості його підготовки, зокрема від вміння творчо мислити і вирішувати складні професійні завдання, а також від володіння іноземною мовою. Успішному опануванню іноземної мови професійного спрямування і розвитку творчого мислення студентів сприяє ділова гра.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема використання ділової гри знаходиться в центрі уваги багатьох вчених: Тарнопольський (2018) досліджує використання ділових ігор з метою навчання іноземних мов у закладах вищої освіти (2018), Конишева (2008), і Горпенко (2014) вивчають використання ігрових методів у навчанні іноземних мов, Конопленко (2014) займається проблемою організації ділової гри для навчання усної англомовної комунікації майбутніх фахівців з інформаційної безпеки, Швець (2016) вивчає питання використання ігрових технологій у навчанні української мови як іноземної, Маковей (2018) розробляє методику організації ділових ігор у навчанні іноземних мов майбутніх фахівців транспортної галузі, дослідження Русалкіної (2015) присвячено застосуванню ділових ігор для навчання студентів медичних ЗВО. Однак методика використання ділових ігор для формування професійно орієнтованої монологічної компетентності в монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій розроблено недостатньо.

Тому **мета статті** полягає у представленні завдань для організації ділових ігор для формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні у студентів, які навчаються за спеціальністю 181 Харчові технології.

Виклад основного матеріалу дослідження. У методиці навчання іноземних мов розрізняють мовні та мовленнєві ігри. Ніколаєва (2013) поділяє мовленнєві ігри на ситуаційні та рольові, а рольові ігри, в свою чергу – на соціально-побутові та ділові або професійно орієнтовані (с. 125-126).

Гальскова (2006) розглядає ділову гру як прийом навчання іноземній мові, головна мета якого полягає у формуванні вмінь професійного спілкування (с. 220). На думку Тарнопольського (2018), ділові ігри моделюють різні фахові ситуації, максимально

наближені до реальних. До ділових ігор дослідник також відносить студентські презентації на фахову тематику, обґрунтовуючи їхній діловий характер тим, що предметний зміст пов'язаний з вивченням іноземної мови лише опосередковано, а фактично є моделюванням позамовної, передусім професійної реальності (с.18).

Погоджуємось з думкою Маковей (2018), яка розглядає ділову гру як модель майбутньої професійної діяльності студентів і вважає, що переваги ділової гри полягають у поєднанні теорії і практики, формуванні професійних знань і вмінь, підвищує інтерес до предмету, який вивчається, слугує інструментом розвитку теоретичного і практичного мислення, здатності аналізувати складні виробничі умови, виконувати складні професійні завдання (с.119-120).

Щербань (2005) було виділено уміння і якості у майбутніх учителів історії і права, розвитку яких сприяє ділова гра. Екстраполюємо їх відповідно теми нашого дослідження. Отже, ділова гра сприяє формуванню у майбутніх фахівців з харчових технологій таких умінь і якостей як:

- 1)самостійна робота з автентичними професійними джерелами інформації;
- 2) самостійна обробка отриманої інформації англійською мовою;
- 3)самостійне розв'язання складних фахових задач;
- 4)прагнення до самоосвіти;
- 5)розвиток фахового мислення;
- 6) культури англійськомовного професійного спілкування;
- 7) фахової етики;
- 8)відповідального ставлення і поваги до майбутньої спеціальності;
- 9) уміння працювати в команді з метою вирішення спільних задач,
- 10) ініціативність і творче ставлення до своїх професійних обов'язків.

Ділова гра складається з таких етапів, як підготовка, реалізація і зворотній зв'язок (Конопленко, 2014), тобто оцінювання, яке пропонуємо здійснювати відповідно до розроблених нами критеріїв.

I. Якісні критерії:

- 1) адекватність висловлювання комунікативному наміру;
- 2) відносна правильність мовлення;
- 3) достатність і коректність вживання фахової лексики;
- 4) зв'язність;
- 5) дотримання логіко-композиційного оформлення висловлювання.

II. Кількісні критерії:

- 6) темп мовлення;

7) обсяг висловлювання (Бойко, 2018).

Нижче представляємо приклади ділових ігор, розроблені для формування професійно орієнтованої монологічної компетентності в монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій, які можуть бути реалізовані як у процесі онлайн так і у процесі офлайн навчання.

Ділова гра «Business Trip»

Приклад 1.

Мета: формування навичок створювати структурні елементи монолога (повідомляти, з яких інгредієнтів складається продукт).

Опора: відео-фрагмент Where Does Chocolate Come and How is it Made, інтелект-карта.

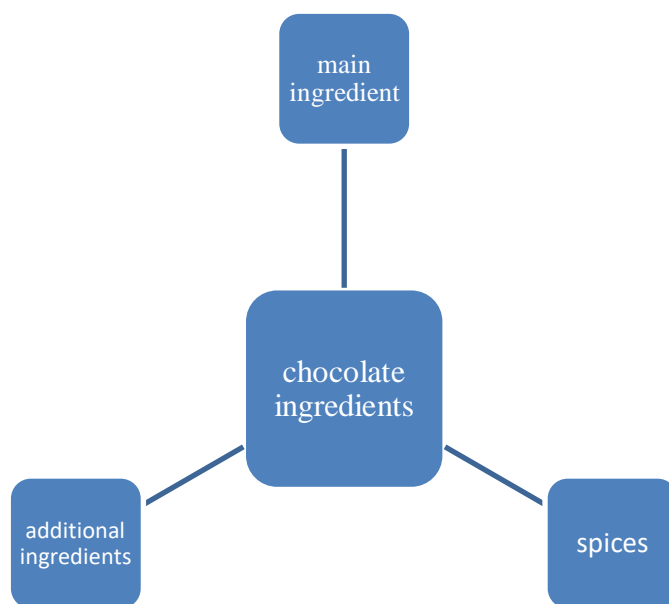
Тип вправи: умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Вид вправи: Перегляд відео-фрагменту, занотовування інформації з опорою на інтелект-карту, відтворення структурного елемента монологу зі змінами та з подальшим записом на електронний носій.

Форма виконання: індивідуальна на платформі Moodle.

Інструкція. You are a student in food technology. Your specialization is confectionary. You are on practice in France. You visited chocolate factory and you should to prepare a about chocolate production. Watch the video “Where Does Chocolate Come and How is it Made(https://www.youtube.com/watch?v=4vXb8Tt_VCU

). Use this mind map:

Контроль: самоконтроль і контроль з боку викладача (Бойко, 2020, с. 132) .

Приклад 2.

Мета: формування умінь створювати міні-монолог-опис.

Опора: малюнок.

Тип вправи: умовно-комунікативна, рецептивно-продуктивна.

Вид вправи: Продукування міні-монологу на основі створеної викладачем ситуації та малюнку.

Форма виконання: індивідуальна на платформі Moodle.

Інструкція. You are a student on practice in the UK. You visited a chocolate factory and should prepare a speech for your colleagues about chocolate production process. Use the picture (<https://www.lovechock.com/about/our-chocolate>).

Контроль: самоконтроль за критеріями оцінювання, наданими викладачем та контроль з боку викладача (Бойко, 2020, с. 139 – 140).

Приклад 3.

Мета: формування умінь створювати міні-монолог-опис.

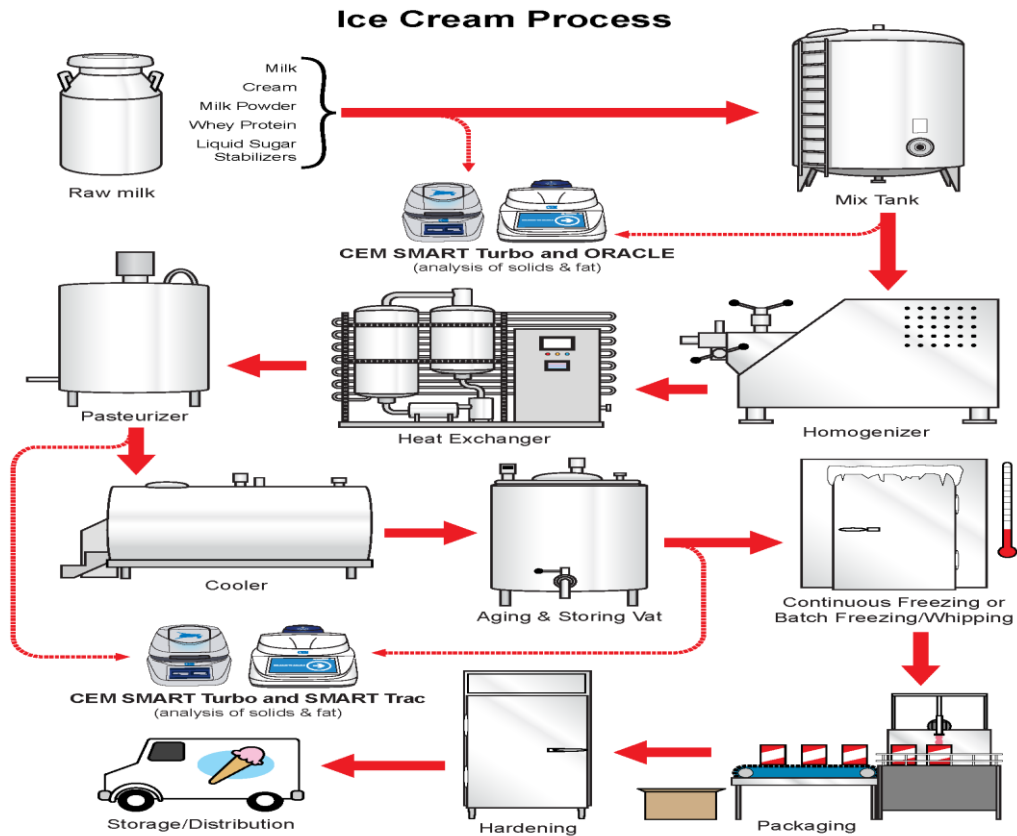
Опора: малюнок.

Тип вправи: умовно-комунікативна, рецептивно-продуктивна.

Вид вправи: Продукування міні-монологу на основі створеної викладачем ситуації та малюнку.

Форма виконання: індивідуальна на платформі Moodle.

Інструкція. You are a technologist at the ice-cream factory. Your task is to conduct an excursion for oversea delegation. Prepare to tell about ice-cream production process and equipment. Use the picture (<https://www.pinterest.com/pin/800585271236589693/>).

Контроль: самоконтроль за критеріями оцінювання, наданими викладачем та контроль з боку викладача (Бойко, 2020, с. 141 – 142).

Ділова гра «International Food Technology Exhibition»

Приклад 1.

Опора: відео-фрагмент How Chocolate is Made, таблиця для заповнення.

Тип вправи: умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Вид вправи: Прослуховування монологу-зразка, заповнення таблиці, відтворення структурного елементу монологу зі змінами та з подальшим записом на електронний носій.

Форма виконання: індивідуальна на платформі Moodle.

Інструкція. You are preparing to the international food exhibition. Your task is to inform your colleges about your enterprise. Watch the video

<https://www.youtube.com/watch?v=xPe1jMuX32s>

Notice how the speaker talks about his company. Fill in this table:

Introduction yourself (name, position)	
Introducing of a company	
Production capacity	

Контроль: самоконтроль і контроль з боку викладача (Бойко, 2020, с. 129).

Приклад 2. Мета: формування умінь створювати мінімонолог-повідомлення.

Опора: перелік запитань.

Тип вправи: умовно-комунікативна, рецептивно-продуктивна.

Вид вправи: Продукування міні-монологу на основі створеної викладачем ситуації та ключових слів.

Форма виконання: індивідуальна на платформі Moodle.

Інструкція. You are a technologist. You are participating at the International food technology exhibition. Your oversea partners are interested in your new line of cookies. Tell them about quality standards of your enterprise.

Key words: Quality standards, at every stage of production, priority, hygiene, safety, quality certificate, certified, quality management system

Контроль: самоконтроль за критеріями оцінювання, наданими викладачем та контроль з боку викладача (Бойко, 2020, с. 138).

Приклад 3.

Мета: формування умінь створювати міні-монолог-опис.

Опора: малюнок.

Тип вправи: умовно-комунікативна, рецептивно-продуктивна.

Вид вправи: Продукування міні-монологу на основі створеної викладачем ситуації та малюнку.

Форма виконання: індивідуальна на платформі Moodle.

Інструкція. You are a technologist at the meat processing plant. You are preparing a video presentation about sausage production at your plant for sending to the international food processing exhibition. Use the picture (<https://www.meat-machinery.com/meat-processing-insight/sausage-processing-production-insight.html>).

Sausage Production Processing Major Steps and Equipments

Контроль: самоконтроль за критеріями оцінювання, наданими викладачем та контроль з боку викладача (Бойко, 2020, с. 138 – 139).

Результати дослідження. Таким чином, представлені ділові ігри сприяють формуванню професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій і можуть бути реалізовані як у процесі офлайн, так і у процесі онлайн навчання.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у організації і проведенні експериментального навчання з використанням розроблених вправ.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бойко, Г.А. (2020). Формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій у процесі самостійної роботи. (Дис. докт. філософії). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
- Бойко, Г.А. (2018). Критерії оцінювання англомовного професійно орієнтованого монологічного мовлення майбутніх фахівців з харчових технологій. В *Імперативи розвитку громадянського суспільства у забезпеченні національної конкурентоспроможності*. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 13 – 14 грудня, 2018 р. (с. 206 – 207). Батумі.

- Гальскова, Н.Д., Гез, Н.И. (2006). Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений. Издательский центр «Академия». Москва.
- Конопленко Л.О. (2014). Методичні рекомендації щодо організації ділової гри для навчання усного англomовного спілкування у технічних ВНЗ. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля, Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки, 2 (8), 152-158.*
- Ніколаєва, С.Ю. (2013). Основні сучасні технології навчання іноземних мов і культур. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Ленвіт. Київ.
- Тарнопольський, О.Б., Кожушко С.П., Кабанова, М.Р. (2018). Гейміфікація в навчанні іноземних мов у вищій школі. *Іноземні мови, 3, 15-22.*
- Щербань, П. М. (2005). *Навчально-педагогічні ігри у формуванні педагогічної культури майбутніх учителів історії і права* : (Дис. канд. пед. наук). Інститут вищої освіти. АПН України. Київ. <http://www.disslib.org/navchalno-pedahohichni-ihryv-u-formuvanni-pedahohichnoyi-kultury-majbutnikh-uchyteliv.html>
- Мakoviei, O. M. (2018). Organization of business games as an interactive method of teaching foreign languages to students of HEI acquiring specialties connected with the transport industry. *Автомобільний транспорт, (43), 118.* <https://doi.org/10.30977/AT.2219-8342.2018.43.0.118>

REFERENCES

- Boiko, H.A. (2020). Formuvannia profesiino oriientovanoi anhlomovnoi kompetentnosti v monolohichnomu movlenni u maibutnikh fakhivtsiv z kharchovykh tekhnolohii u protsesi samostiinoi roboty. (Dys. dokt. filosofii). Kyivskiy natsionalnyi lnhvistychniy universytet, Kyiv.
- Boiko, H.A. (2018). Kryterii otsiniuvannia anhlomovnoho profesiino oriientovanoho monolohichnoho movlennia maibutnikh fakhivtsiv z kharchovykh tekhnolohii. V Imperatyvy rozvytku hromadianskoho suspilstva u zabezpechenni natsionalnoi konkurentospromozhnosti. Materialy I Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 13 – 14 hrudnia, 2018 r. (s. 206 – 207). Batumi.
- Galskova, N. D., Gez, N. Y. (2006). *Teoryia obucheniya inostrannym yazykam. Lyngvodydaktyka y metodyka: ucheb. posobyе dlia stud. lyngv. un-tov y fak. yn. yaz. vyssh. ped. ucheb. zavedenyi.* Izdatelskiy tsentr «Akademyia». Moskva.

- Konoplenko L.O. (2014). *Metodychni rekomendatsii shchodo orhanizatsii dilovoi hry dlia navchannia usnoho anhlovnoho spilkuvannia u tekhnichnykh VNZ*. Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia, Seriia «Pedahohika i psykholohiia». Pedahohichni nauky, 2 (8), 152-158.
- Nikolaieva, S.Iu. (2013). *Osnovni suchasni tekhnolohii navchannia inozemnykh mov i kultur. Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka: pidruchnyk dlia stud. klasychnykh, pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv*. Lenvit. Kyiv.
- Tarnopolskyi, O.B., Kozhushko S.P., Kabanova, M.R. (2018). *Heimifikatsiia v navchanni inozemnykh mov u vyshchii shkoli*. *Inozemni movy*, 3, 15-22.
- Shcherban, P. M. (2005). *Navchalno-pedahohichni ihry u formuvanni pedahohichnoi kultury maibutnikh uchyteliv istorii i prava* :(Dys. kand. ped. nauk). Instytut vyshchoi osvity. APN Ukrainy. Kyiv. <http://www.disslib.org/navchalno-pedahohichni-ihry-u-formuvanni-pedahohichnovi-kultury-majbutnikh-uchyteliv.html>
- Makoviei, O. M. (2018). Organization of business games as an interactive method of teaching foreign languages tj students of HEI acquiring specialties connected with the transport industry. *Автомобільний транспорт*, (43), 118. <https://doi.org/10.30977/AT.2219-8342.2018.43.0.118>